

Hội thảo khoa học "Toàn cầu hóa và những tác động đến hệ thống giá trị ở Việt Nam và Ấn Độ"

Ngày 5 tháng 9 năm 2005, tại khách sạn Bảo Sơn - Hà Nội, Viện Khoa học xã hội Việt Nam đã tổ chức hội thảo khoa học *Toàn cầu hóa và tác động đến hệ thống giá trị ở Việt Nam và Ấn Độ*, với sự tham gia của các nhà khoa học xã hội Việt Nam và Ấn Độ.

Trong lời phát biểu khai mạc hội thảo, PGS.TS Trần Đức Cường, Phó Chủ tịch Viện Khoa học xã hội Việt Nam đã nhấn mạnh tầm quan trọng của việc nghiên cứu vai trò của những giá trị văn hóa trong bối cảnh của toàn cầu hóa hiện nay. Thay mặt Viện Khoa học xã hội Việt Nam, PGS.TS Trần Đức Cường đã chân thành cảm ơn các nhà khoa học ấn độ, Việt Nam, các vị đại biểu quốc tế và trong nước tham gia hội thảo này.

Đại sứ Ấn Độ tại Việt Nam, TS Neelakantan Ravi đã trình bày báo cáo "Toàn cầu hóa - hiện tại và yếu tố tương lai". Bản báo cáo nhấn mạnh rằng: "từ thực tế Ấn Độ cho thấy vai trò của hệ thống giá trị trong mối quan hệ với các nhân tố kinh tế, đang được xem là cốt lõi ở vào bối cảnh phát triển của toàn cầu hóa".

Đã có 14 báo cáo khoa học thuộc các lĩnh vực Triết học, Xã hội học, Luật học, Văn hóa học, Ngôn ngữ học đã

được trình bày trong hội thảo, trong đó có 6 tác giả Ấn Độ.

P.V

Phó giáo sư, Tiến
sỹ Trần Đức Cường -
Phó Chủ tịch Viện
Khoa học xã hội Việt
Nam tiếp Giáo sư
François Houtart -
Giám đốc Trung tâm
Ba châu

Ngày 8 tháng 9 năm 2005, PGS.TS Trần Đức Cường, Phó Chủ tịch Viện Khoa học xã hội Việt Nam đã có buổi tiếp thân mật GS François Houtart, Giám đốc Trung tâm Ba châu, nhân dịp Giáo sư sang Việt Nam theo lời mời của Ủy ban đoàn kết, hòa bình, hữu nghị giữa các dân tộc.

PGS.TS Trần Đức Cường và Giáo sư François Houtart đã trao đổi ý kiến về vấn đề phát triển thị trường trong lịch sử và trong xã hội hiện đại, nỗ lực của Việt Nam trong xóa đói, giảm nghèo, tác động của quá trình toàn cầu hóa đối với các vấn đề văn hóa - xã hội,...

PGS.TS Trần Đức Cường đã cảm ơn Giáo sư François Houtart và Trung tâm Ba châu trong sự hợp tác khoa học với Viện Xã hội học. Hai bên bày tỏ tin tưởng về sự phát triển trong hợp tác khoa học giữa Viện Xã hội học - Viện Khoa học xã hội Việt Nam với Trung tâm Ba châu trong thời gian tới. Buổi

tiếp diễn ra trong không khí hiểu biết và thân thiện.

P.V

Hoạt động của Dự án nghiên cứu liên ngành về "Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi"

Trong khuôn khổ Dự án Hợp tác liên ngành giữa Viện Xã hội học, Viện Dân tộc học, Viện nghiên cứu Gia đình và Giới nghiên cứu về "Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi" do tổ chức SIDA Thụy Điển tài trợ, PGS. TS Trịnh Duy Luân - Viện trưởng Viện Xã hội học, Giám đốc điều hành Dự án, đã có chuyến thăm và làm việc với các đồng nghiệp tại Thụy Điển từ 10 đến 18 tháng 9 năm 2005. Cùng đi có TS Vũ Tuấn Huy - Trưởng phòng Xã hội học Gia đình, Viện Xã hội học.

Đoàn đã có các buổi tọa đàm và thuyết trình khoa học tại Trung tâm Nghiên cứu Đông Á và Đông Nam Á của Trường Đại học Lund. GS Roger Greatrex - Giám đốc Trung tâm đã tiếp và trao đổi về hợp tác khoa học và đào tạo giữa Trung tâm Nghiên cứu Đông Á và Đông Nam Á của Đại học Lund và Viện Xã hội học của Việt Nam. Tại Khoa Nhân học Xã hội của Trường Đại học Linköping, một hội thảo khoa học về chủ đề gia đình đã được tổ chức giữa các nhà khoa học Việt Nam và Thụy Điển nhằm trao đổi những kết quả nghiên cứu gần đây nhất về gia đình từ cách tiếp cận so sánh giữa gia đình Mỹ, Thụy Điển và Italia, do các nhà khoa học Thụy Điển

tiến hành và kết quả nghiên cứu bước đầu về gia đình nông thôn Việt Nam từ Dự án hợp tác Liên ngành. Tại Khoa Nhân học Xã hội - Trường Đại học Gotenborg, đoàn cũng đã trao đổi về phương pháp nghiên cứu với GS. TS Claes Colin, người đã từng có nhiều năm nghiên cứu điền dã ở Việt Nam.

Trong thời gian ở Thụy Điển, đoàn cũng đã thăm và làm việc với GS. TS Solvey tại cơ quan của SIDA. Ngoài những vấn đề khoa học, các thành viên của Ban quản lý Dự án phía Việt Nam cũng đã có những ý kiến đóng góp nhằm giúp cho các Dự án trong khuôn khổ hợp tác với SIDA ở Việt Nam hiệu quả hơn.

Đoàn cũng đã làm việc với PGS.TS Helle Restrom và PGS.TS Wilburghoorn - chuyên gia trong lĩnh vực nghiên cứu Nhân học, thuộc Ban quản lý Dự án của phía đối tác Thụy Điển. Ban quản lý Dự án từ hai phía đã đánh giá tiến độ của Dự án trong năm thứ nhất. Những kết quả đạt được cho đến nay: 1. Mở các lớp đào tạo ngắn hạn về lý thuyết và phương pháp nghiên cứu cho các cán bộ nghiên cứu của 3 viện tham gia Dự án; 2. Tổ chức một hội thảo khoa học tại Việt Nam dựa trên dữ liệu đã thu thập ở giai đoạn 1. Xác định một số chủ đề chính và khuyến khích sử dụng số liệu đã thu thập để phân tích và viết các bài báo. Dựa trên kết quả này Giám đốc Dự án đã làm việc với các thành viên Ban Dự án Việt Nam và Thụy Điển lập kế hoạch cho hoạt động trong năm thứ hai, thảo luận và bổ sung để hoàn thiện công cụ nghiên cứu, chuẩn bị cho việc thu thập dữ liệu tại một địa bàn ở phía Nam Việt Nam.

P.V

Hội nghị quốc tế về Dân số lần thứ XXV tại Cộng hòa Pháp

Trong thời gian từ 18 đến 23 tháng 7 năm 2005, Hội nghị quốc tế về Dân số lần thứ XXV của Hiệp hội quốc tế Nghiên cứu Dân số (IUSSP) đã diễn ra tại thành phố Tua, nước Cộng hòa Pháp. TS Vũ Tuấn Huy - Trưởng phòng Xã hội học Gia đình, Viện Xã hội học thuộc Viện Khoa học xã hội Việt Nam, đã tham gia Hội nghị.

Đây là một trong những Hội nghị quốc tế lớn nhất do Hiệp hội Quốc tế Nghiên cứu Dân số tổ chức, với 161 tiểu ban (mỗi tiểu ban từ 5 đến 7 báo cáo khoa học theo chủ đề), 5 tiểu ban trưng bày báo cáo khoa học (với mỗi tiểu ban từ 140 đến 160 báo cáo), 4 phiên họp toàn thể của tất cả các nhà khoa học tham dự hội nghị. Ngoài ra, còn có các phiên họp trao đổi về phương pháp nghiên cứu và các cuộc họp không chính thức bên ngoài hội nghị, 16 tiểu ban về Dân số châu Âu, triển lãm sách và ấn phẩm khoa học về Dân số thế giới, hai phiên họp của các ủy viên Ban chấp hành Hiệp hội quốc tế Nghiên cứu Dân số.

Một số cán bộ nghiên cứu khoa học xã hội của Việt Nam như Viện Xã hội học, Viện Kinh tế thành phố Hồ Chí Minh, một số tổ chức phi chính phủ của Việt Nam và các thực tập sinh, nghiên cứu sinh Việt Nam đang học tập ở nước ngoài đã tham gia Hội nghị. Một số báo cáo khoa học về Việt Nam do các tác giả Việt Nam và nước ngoài thực hiện, đã gây được sự quan tâm của các nhà nghiên cứu.

Hội nghị quốc tế về Dân số học lần thứ XXVI sẽ được tổ chức vào năm 2009.

P.V

Hội thảo công bố kết quả điều tra quốc gia về Vị thành niên và Thanh niên Việt Nam

Ngày 26 tháng 8 năm 2005, Bộ Y tế, Tổng cục Thống kê, Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) và Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đã tổ chức Hội thảo công bố kết quả Điều tra Quốc gia về Vị thành niên và Thanh niên Việt Nam (SAVY). Tham dự Hội thảo có các đại diện của các cơ quan, tổ chức trên và nhiều cá nhân đại diện cho các bộ, ban, ngành hữu quan, cùng với các cơ quan thông tấn báo chí, các cơ quan nghiên cứu, các tổ chức phi chính phủ trong nước và quốc tế quan tâm đến cuộc điều tra này.

Khởi động từ năm 2003, đây là cuộc điều tra lớn và toàn diện nhất về thanh thiếu niên lần đầu tiên được thực hiện ở Việt Nam. Điều tra sử dụng dàn mẫu hộ gia đình của Tổng cục Thống kê được tiến hành với 7.584 thanh thiếu niên trong độ tuổi 14-25 ở 42 tỉnh, thành phố, ở cả nông thôn và đô thị. Cuộc điều tra SAVY nhằm tìm hiểu và đánh giá các vấn đề có liên quan đến sự phát triển của thanh thiếu niên, cũng như tìm hiểu suy nghĩ, thái độ và mong ước tương lai của giới trẻ.

Trong Hội thảo, đại diện nhóm tác giả đã trình bày các kết quả nghiên cứu chính thuộc các vấn đề như:

1. Thanh thiếu niên trong gia đình
2. Giáo dục
3. Lao động, việc làm và giáo dục dạy nghề
4. Tình bạn, hẹn hò, tình dục và sức khỏe sinh sản
5. Có thai và nạo hút thai
6. Nhận thức, kiến thức và nguồn thông tin về sức khỏe sinh sản
7. HIV/AIDS
8. Sử dụng các chất gây nghiện
9. Những hành vi có hại cho sức khỏe
10. Tai nạn, thương tích và bệnh tật
11. Lòng tự trọng, ước muốn và hoài bão

Từ những kết quả nghiên cứu thu được, các tác giả kết luận: “Thanh thiếu niên Việt Nam ngày nay lạc quan và tràn đầy hi vọng. Họ nhìn thấy tương lai với những cơ hội rộng mở hơn cha mẹ mình ngày trước. Họ thấy được giá trị của nhà trường, công việc và phần lớn không có những hành vi gây hại cho bản thân. Việt Nam đang trong quá trình phát triển kinh tế-xã hội mạnh mẽ với những cơ hội và thách thức. Sự thịnh vượng khá giả sẽ kéo theo những vấn đề về ma túy, mại dâm, xung đột giữa các cá nhân và căng thẳng tâm lý. Nguy cơ tiềm tàng này có thể nhận thấy được khi so sánh sức khỏe và tình trạng lành mạnh của thanh thiếu niên Việt Nam với thanh thiếu niên các nước lân cận: Thanh thiếu niên Việt Nam hiện có tỷ lệ sử dụng thuốc lá cao và các chất gây nghiện khác tương đối thấp, ít bạo lực

giữa các cá nhân, vấn đề tự tử không phổ biến và hành vi tình dục nguy cơ cao cũng không nhiều. Thanh thiếu niên Việt Nam đồng thời cũng có nhiều hoài bão về học tập và làm việc. Vậy mục tiêu trong thời gian tới phải là tiếp tục duy trì sức khỏe và hạnh phúc của thanh thiếu niên đồng thời cải thiện các cơ hội kinh tế và xã hội nói chung cho họ.” (trích trang 4, phần Tóm tắt)

Những thông tin về cuộc điều tra SAVY sẽ được cung cấp cho Chính phủ và các tổ chức quốc tế công tác trong lĩnh vực hỗ trợ thanh thiếu niên, trên cơ sở đó thiết lập các chương trình can thiệp có hiệu quả nhằm thúc đẩy sự phát triển toàn diện của vị thành niên và thanh niên Việt Nam.

VIỆT PHƯƠNG

Thư Thăm hỏi Nhân dân Xã Cát Thịnh, huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái của Lãnh đạo Viện Xã hội học và Dự án nghiên cứu về “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi”

Được tin đợt lũ quét trong cơn bão số 7 vừa qua đã gây thiệt hại nặng về người và tài sản cho nhân dân xã Cát Thịnh, thay mặt cho toàn thể cán bộ, nhân viên Viện Xã hội học và Dự án Hợp tác liên ngành giữa Viện Xã hội học, Viện Dân tộc học, Viện nghiên cứu Gia đình và Giới nghiên cứu về “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi”, PGS. TS. Trịnh Duy Luân - Viện trưởng Viện Xã hội học, Giám

đốc điều hành Dự án, đã gửi Thư thăm hỏi bày tỏ sự thông cảm sâu sắc đến gia đình những người bị nạn.

Tháng 10 năm 2004, đoàn cán bộ của Viện Xã hội học và Dự án liên ngành thuộc Viện Khoa học xã hội Việt Nam, được sự giúp đỡ nhiệt tình của Lãnh đạo và nhân dân xã Cát Thịnh, đã thực hiện đề tài nghiên cứu "Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi". Nhân dịp này, chúng tôi xin trân trọng cảm ơn Ủy ban nhân dân và nhân dân Cát Thịnh đã tận tình giúp đỡ để chúng tôi hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Trước mất mát của nhân dân xã Cát Thịnh, các cán bộ của Dự án đã quyên góp được số tiền là 5.000.000 đồng, để góp phần giúp đỡ những gia đình bị nạn khắc phục hậu quả của trận lũ quét. Số tiền này đã được gửi đến Ủy ban nhân dân xã Cát Thịnh qua đường bưu điện ngày 06 tháng 10 năm 2005.

P.V

Chúc mừng Tạp chí Văn hóa dân gian xuất bản 100 số

Vừa qua, tại Hà Nội, Tạp chí Văn hóa dân gian đã tổ chức lễ kỷ niệm nhân dịp Tạp chí xuất bản 100 số. Từ tháng 1 năm 1983, Tạp chí Văn hóa dân gian chính thức ra mắt bạn đọc. Đây là cơ quan chuyên môn công bố các công trình nghiên cứu khoa học về folklore. Tạp chí hoạt động dưới sự lãnh đạo của Viện Khoa học xã hội

Việt Nam, vừa là cơ quan ngôn luận của Viện nghiên cứu văn hóa, vừa là diễn đàn của giới nghiên cứu Folklore. Thời gian đầu, tạp chí ra ba tháng/1 kỳ từ năm 2001 đến nay, xuất bản hai tháng/1 kỳ, đến tháng 8 năm 2005, Tạp chí xuất bản 100 số.

Nhân dịp này, Tạp chí Xã hội học xin gửi lời chúc mừng nồng nhiệt đến Tạp chí Văn hóa dân gian

TCXHH